

Velikani in pritlikavci.

Če postavimo orjaka in palčka lepo vkup v eno vrsto, z začudenjem opazimo, kakšna velikanska razlika nastane lahko v velikosti pri odraslih ljudeh. Poleg tega nista na naši sliki narisana zastopnika visokih in nizkih ljudi še izdaleka niti največja niti najmanjša. Živel so in še živijo večji pa tudi manjši ljudje kakor ta nemški orjak z imenom Hasler in liliputanka Francozinja Millie. Saj je meril pred tridesetimi leti še najvišji vojak nemške garde »dolginov« 18 cm več kakor pa njegov tovariš, ki je upodobljen na sliki. Anglež O' Brien, ki je prižigal svojo pipo na londonskih pouličnih svetiljkah, je bil 33 cm večji; Elzačan Kraw je bil visok 275 cm, največja uradno potrjena oseba je pa bila gdč. Winkelmaier iz Avstrije, ki je merila 278 cm, torej 43 cm več kakor naš velikan. Ravno tako so prekosili v manjšini pritlikavčko Millie tudi drugi. Neki vzhodnofrizijski kmet je meril samo 66 cm. Pritlikavec Jeffery Hudson je bil v mladeniških letih samo 45 cm visok in so ga prinesli francoski kraljici Mariji pri dvorski pojedini kar na krožniku med slastnimi jedmi. Najmanjši človek na svetu pa je bila Hilnay Agybe iz Sinajskega polotoka, ki je merila v svojem 60. letu 38 cm, skoro polovico manj kakor naslišana pritlikavka.

Le pogledjte, kako bi lahko dvignil naš velikan nogo in zdrobil zraven stoječo osebo kakor porcelanasto igračko.

DR. FR. ZBAŠNIK:

Sila.

To bo pa za kako silo!« je rekel vpričo svoje žene in svojega štiriletnega sinka Martinka ne bog ve kaj premožni kmet Završnik, zavil nekaj stotakov v papir in položil vse skup na dno skrinje.

Bil je prodal kravico, poplačal z izkupilom nekaj manjših dolgov, nakupil nekaj potrebnih stvari, ostanek pa je hotel shraniti za hujše čase.

»Da veš,« je poudaril proti ženi obrnjen še enkrat, »dotlej da pride sila, se nima tega denarja nihče dotakniti! Vse drugo bomo že kako!«

Žena je prikimala rekoč:

»Prav, prav tako! Bodi prepričan, da je denar pred mano popolnoma varen. Za kar si ga določil, za to naj bo!«

Mali Martinek je k vsemu temu molčal. Privezaval je na palico, ki jo je bil nekje pobral, drobno vrvco, da bi si napravil bič, in zdelo se je, da ne sliši in ne vidi od vsega nič, kar se je okoli njega godilo.

Martinek je bil sinček edinček in starši so ga zelo radi imeli, tembolj ker je bil nemalo prebrisan. Zlasti oče je bil ponosen nanj. Pobahal se je večkrat vpricho njega proti sosedom ž njim, češ, ta pa bo, ta, ko odraste otroškim letom in bo malo večji!« Pa tudi mati je često pravila tej ali oni svoji znanki, kako je njen sinček domiseln in kako si vse dobro zapomni.

Bila sta od takrat, ko je bil oče spravil denar v škrinjo, potekla kaka dva meseca. Martinek je bil sam doma. Oče in mati sta šla na polje, on pa se je baš v sobi mudil, ko se odpro vrata in vstopi razcapana ženska srednjih let.

»Dober dan Bog daj!« je pozdravila in ponižno dostavila: »Za kak dar bi prosila!«

»Očeta in matere ni doma!« je odvrnil Martinek.

»Oh, kaka škoda!« je zastokalo ženišče. »Bi mi pa ti dal kaj malega, saj oče in mati ne bosta huda zaradi tega!«

Martinek je malo pomislil, potem pa je vprašal:

»Kdo pa ste vi?«

»Jaz?... Kdo sem jaz?... Jaz sem Sila, ljubo dete. Neža Sila!«

Martinku so se razširile oči.

»Ali da ste res sila?«

»Otrok božji, res! Neža Sila sem! Krstni list imam seboj! Pa saj itak ne znaš čitati, ker si še premlad, da bi v šolo hodil!«

Martinku so se razširile oči. Premeril je beračico od nog do glave, potem pa rekel: »Če ste sila, potem pa že lahko dobite tisto, kar so oče shranili za vas! Vem, kje je spravljeno!

»Zame?« se začudi beračica. »Zame da so nekaj shranili?«

»Seveda so!« potrdi Martinek, vzdigne pokrov škrinje in seže z roko tja, kamor je bil oče položil bankovce. Ko je bil zavitek z denarjem našel, ga je pomolil beračici, rekoč: »To bo za takrat, kadar pride sila«, so rekli oče in ker ste vi...«

»Kajne, ker sem jaz Sila, Neža Sila«, je prestrigla beračica žarečih oči Martinku besedo, »to je moje! I seveda je moje... kajpak da je moje, hahaha!«

Izrekši je vtaknila denar v nedrije in jo urno popihala. Nekaj časa je bil videti Martinek prav zadovoljen s tem, kar je bil storil. Kdo ve, če si ni celo domišljjal, da ga oče še pohvali, ker je namesto njega dobro delo opravil.

Ali nenadoma se je mu stemnil obrazek, kakor da bi mu bilo nekaj težkega leglo na srce. Nemara, da so se mu začeli vzbujati

dvomi, nemara, da si ni mogel prav razložiti, zakaj se je tuji ženski tako mudilo in je tako bežala z denarjem.

Sedel je na klop in žalostno se mu je povescila glavica. Tako sedečega sta ga dobila oče in mati, ko sta se vrnila na večer.

»Kaj tako sediš in buliš predse?« ga vpraša mati, skrbna, da ne bi bil kaj bolan. Toda Martinek ji ni odgovoril, ampak se je obrnil takoj na očeta. »Oče, ali veste kdo je bil pri nas?« je začel.

»Kdo neki?«

»Sila!«

»Kakšna sila?«

»Neža Sila!«

»Kakšna beračica nemara! In kaj potem?«

»Pa sem ji dal tisto, veste, ki ste rekli, da bo to za takrat, kadar pride sila!«

»Kaaj? Tisto si ji dal?«

Oče je skočil k škrinji, kakor bi Martinku ne verjel, in začel brskati po njej. Toda denarja ni bilo! »O ti nesrečni otrok!« je na posled vzkliknil ves iz sebe. »Čakaj me, jaz ti pokažem, vtikati se v moje stvari!«

In segel je po palici, Martinek pa se je spustil v jok, še preden je kaj padlo po njem.

Oče je v svoji jezi res zamahnil, toda mati je prestregla udarec in zabranila očetu rekoč:

»Nikar!... Tako je, vidiš, če je otrok preveč bistroglaven! Drugikrat pa bolje premisli, kaj boš delal in govoril pred njim!«

Zmaj.

Jurček spušča zmaja,
dviga se v nebo,
na oblaček seda,
gleda na zemljo.

Jurček spušča zmaja,
k solncu je prispel,
na ognjenem žarku
mirno obsedel.

Jurček spušča zmaja,
solnček pa zbeži,
a po žarku zmaj se
k dečku podrči . . .

Gustav Strniša.